

TOTI

NOTICIARI ARANÉS

ARAN

Numerò: 82

DIMÈRCLES:
27-VI-1990

UNIVERSITAT OCCITANA D'ESTIU

VON
AL D'ARA

VIELHA

2, 3, 4 e 5 de junhsèga ' 90

(2 al 5 del 7)

Impresi sense adreça

EDITORIAU:

Aué que es pobles dera vielha Euròpa desvelhen dera letargia impausada pera fòrça bruta e era intolerància des estats centralistes, ARAN tanben s'a hijut ad aguest reviscolament, mès tanben ac hè ath madeish temps, en tot tornar a trapar es sòns arraïcs d'identitat occitana que li an estat amagadi pes podèrs establits e atau sajar de hèr desaparéisher tot tralh de pòble diferenciat.

Dus hèts mèrquen aguest reviscoladís nacionau, era un culturau: era celebracion dera UNIVERSITAT OCCITANA D'ESTIU dera Val d' Aran es dies 2,3,4 e 5 de junhsèga jos eth patronatge dera Generalitat de Catalunya, e er aute politic e istoric que mercarà un cambi de naut en baish (o atau toti ac demoram) deth nòste futur coma pòble que vò amiar entà deuant eth sòn destin laguens deth concèrt de toti es auti pòbles e qu'ei: era aprovacion peth Parlament de Catalunya dera LEI D'ARAN, eth dimèrcles que ven dia 27 de junh.

Siguen donc, aguesti dus eveniments ua lum d'espèr e de gòi entà toti nosati e tà qu'atau es nòsti hilhs poguen a mesura que còlen es ans, senté-se mès e mès arraïcsats ara tèrra des sòns pairs-sénhers, cunhèra dera sua istòria e dera sua identitat.

OPINION:

Me veigui possat, e se voletz, entà hèr aunor ara vertat, obligat coma ciutadan a escriuer en aguesta seccion atirat pes hèts desagradius que de contunh vien succedint-se en aguesta nòsta tèrra. Er eveniment concrèt que m'a desgahonat, a estat que en un carrèr public de Vielha a on er Ajuntament a bastit uns trepaders (voravia, en catalan) que van d'Arnals entà Betren e enes quaus i a plantat uns arbes tamb era finalitat d'emberir es entorns, quan ac vedí, me diguí: Polida causa! mès quina a estat era mia suspresa e estonament quan delàger de maitins en tot baishar entath trabalh vedí era màger part d'aguesti arbes, escapuats e esbroishats!!!

Pògui ans endarrèr, era gent ère respectuosa e educada, subertot era mainadèra, aué, aguesti adjectius son istòria, an desapareishut der encastre sociau, arrés semble èster coneishé-les o mès a lèu, les a desbrenbats, donc, eth sauvatgisme, era irrespectuositat, eth desvergonhatge, eth gorrinatge, era descortesia, era grossieretat, era malaunestetat, e tot eth long d'eca. que volegatz, son ara orde deth dia. E tot açò, creigui aunestament, qu'ei pr'amor dera pèrta o capvirament qu'a patit era escala de valors e d'ua auça desmesurada e de cada dia mès ensús, d'un materialisme que mos amie a ua uedor, a ua angònia vitau, era quau, sajam de remplir per miei de mascarades e pintorlades de vernís economic.

Ath deuant de tot açò que me demani: "Que se n'a hêt aué dera cortesia, deth respècte as causes e as personas, dera aunestetat, dera educacion, deth civisme, dera solidaritat, dera conviuença, e tot eth long d'eca. que volegatz?

Un aranés que va a pè
Jesus Castet Vidal.

PROGRAMA DERA UNIVERSITAT OCCITANA D'ESTIU

Dia 2 de junhsèga

- 9,00 or.-Inauguracion.
- 9,15 Conferéncia: "Aran, un modèu entà Euròpa", per Aureli Arge-
a mí, Secretari Generau deth
10,15 C.I.E.M.E.N.
- 10,15 Cors d'aranés, per Manuela Ané
a e Jovita Ané, professores-tra-
11,15 ductores deth C.N.L. dera Val
d'Aran.
Tractament lingüistic ena escò
la, per Montserrat Colomer, Co
ordinadora deth "Plan Intensiu
de Normalització Lingüistica,
(S.E.D.E.C)".
- 11,30 "Coneishem Occitània, (Cataris
a me)" per Yves Roqueta, profes-
13,00 sor deth licèu Enric IV de Be-
sièrs.
- 13,00 Presentacion deth V.O.R.A (Ve-
a rificador ortografic der ara-
14,00 nés) per Carles Vilches, pro-
fessor I.E.S. de Vielha.
- 16,00 "Diccionari dera lenga occita-
a na: çò qu'auem, çò que man-
17,00 que" per Jacme Taupiac, pro-
fessor Collègi Catòlic de To-
losa.
- 17,30 Taula redona: "Era produccion
escrita enes lengües minorisa-
des".
- Pep Coll, president Centre d'
Estudis del Pallars.
- Joan Obiols, professor.
- Aureli Arge mí, president deth
C.I.E.M.E.N.
- Xosé Rubal, director de la
División de Estudios sobre bi-
lingüismo de la Universidad de
Santiago de Compostela.
- J. Salles-Loustau, escrivan
occitan.
- Seve Calleja. Professor e es-
crivan en euskera.

Dia 3 de junhsèga

- 9,00 or. Conferéncia: "Eth progrès e
a era subsistència lingüistica",
10,00 per Xavier Lamuela, professor
Universitat Autonoma de Barce-
lona.
- 10,00 Cors d'aranés per Manuela Ané
a e Jovita Ané.
- 11,00 Tractament lingüistic ena es-
còla, per Montserrat Colomèr
P Ò S A
- 11,30 a "Coneishem Occitània", per Yves
13,00 Roqueta.
- 13,00 "Es trobadors" per Miquèu Gros
a claude, professor e membre
14,00 deth Conselh d'Estudis der Ins-
titut d'Estudis Occitans.
- 16,00 "Situacion Juridica dera len-
a gua occitana ena Val d'Aran"
17,00 per Juli Pallarol i Sanchez,
professor e avocat.
- 17,30 Taula redona: "Era Inspec-
cion e es Lengües".
- Margarita Muset, secretà-
ria deth Conselh Escolar de
Catalunya.
- Josep Domenech, inspector
d'era zona especiau Val d'
Aran.
- Andreu Horcada.I.D.E.N. Cir-
conscriccion d'Oloron
- Gilbert Mercadier, Conse-
lhèr Pedagogic Academic en
Occitan. Universitat de To-
losa.
- Jan Loïs Lavit, regent ca-
minaire d'occitan.
- Angelina Cases Andreu, di-
rectora Collègi Public "Garo-
na " de Vielha.
- Jusèp Loïs Sans Socasau,
director deth Collègi Public
"Alejandro Casona" de Les
19,30 Actuacion dera cantaira ara-
nesa LUCIA MAS, ena plaça dera
Gleisa de Vielha.

Dia 4 de junhsèga

- 9,00 or. Conferéncia: "Era Politica
a Lingüística en Soïssa. Eth
10,00 Romanche", per Bernad Cato-
mas, President Lia Rumantscha
10,00 Cors d'aranés per Manuela Ané
a e Jovita Ané. C.N.L Val d'
11,00 Aran.
Tractament Lingüistic ena Es-
còla per Montserrat Colomer
(S.E.D.E.C)
POSA
- 11,30 "Era cultura populara: Era mu-
a sica", per Jan Francés Tisner
13,00 musicaire.
13,00 "Es Trobadors", per Miquèu
a Grosclaude, ex- professor deth
14,00 Licèu d'Orthez. Membre deth
Conselh d'Estudis I.E.O.
16,00 "Eth plantejament lingüis-
a tic escòla - societat" per
17,00 Joaquim Arenas, Cap deth
S.E.D.E.C., Departament d'En-
senhament, Generalitat de
Catalunya.
- 17,30 Taula redona: "Era cultura oc-
citano-aranesa"
- David Grosclaude, periodista
- Jusèp Mre Boya, Director deth
Musèu dera Val d'Aran.
- Alan Viaut, Inginièr d'Estu-
dis (CNRS) CECAES
- Jan de Nadau, musicaire e
cantaire occitan.
- Pèire Bec, filològ, lingüis-
ta e istoriador dera literatu-
ra medievau occitana.
- 19,30 Actuacion dera corau "Es Cor-
bilhuèrs" de Lés.

ORGANISADORS:

- Generalitat de Catalunya.
- Conselh Comarcau dera Val d'Aran.
- Centre de Normalisacion Lingüistica dera Val d'Aran.
- Grop de Mèstres dera Val d'Aran.

L O C:

Institut Ensenhament Secundari de Vielha
(Val d'Aran, Lleida).

TOTI

NOTICIARI ARANÈS

DIRECCION GENERAU DE
POLITICA LINGÜISTICA
CONSELH COMARCAU
DERA VAL D'ARAN.

EDITE E IMPRIMÍS:

Centre de Normalisacion
Lingüistica dera Val
d'Aran.
Còto Saforcada, s/nº
tel.: 64 00 92
25530 V I E L H A

DEPÒSIT LEGAU:

L-1.328-1.987

Dia 5 de junhsèga

- 9,00 or. Gessuda tamb autocar deth ma-
deish endret dera U.O.E entà
hèr un recorrut per quauqui
vilatges e parçans dera Val d'
Aran.
- 12,00 or. Clausura dera Universitat Oc-
citana d'Estiu dera Val d'Aran
- 13,30 Dinar d'afraiment ena campa-
nha (Saut deth Pish, Artiga de
Lin o Plan Batahèr).
Aquest dinar ei aufrit de
franc entà toti es inscrits
ena U.O.E, pes organisadors
dera madeisha.

INFORMACION:

- Centre de Normalisacion Lingüistica dera Val d'Aran.
Çò de Saforcada s/n
25530 VIELHA (Val d'Aran, Lleida)
Telefon: 973 - 64.18.01
973 - 64.18.41
973 - 64.00.92